

ARIJS GEIKINS

(14.02.1936-10.02.2008)

Aktieris, režisors un dramaturgs Ārijs Geikins (1936- 2008) ilgus gadus strādā kā aktieris Dailes teātrī, epizodēs filmējas vairākās Rīgas kinostudijas filmās un pievēršas teātra režijai, lai gan viņa lielākā kaislība pieder dramaturģijai. Kopš **1976. gada** darbojas Teātra darbinieku savienībā un kopš **1985. gada** darbojas Rakstnieku savienībā.

Literatūrā Ārija Geikina nozīmīgākais devums saistīts ar viņa savulaik skandalozo lugu *Leģenda par Kaupo* (1980), kas aizsāka toreiz faktiski aizliegto vēsturisko lugu un to iestudējumu tradīciju latviešu literatūrā un teātrī un veselā paaudzē modināja nacionālo pašapziņu. Izmisīgi cīnoties ar politiskām un estētiskām pretvarām, Geikins centies paplašināt latviešu teātra estētiskās un ētiskās robežas, kopjot vēsturisko lugu tradīciju, ar izaicinošo darbu *Putenī* atklājot arī vēl latviešu strēlnieku tēmu, radot arī formas ziņā novatoriskus darbus. Veikums labākajos amatieru teātros - LVU Studentu teātrī (piemēram, B.Valjeho *Liesmojošajā tumsā*), Nomales teātrī *Armatūra* (J.Jurkāna *Akacis*) un citur pieder pie vislabākā, kas Latvijā šajā formātā radīts.

Ārijs Geikins kā režisors strādā Nacionālajā teātrī un Dailē, Latvijas Universitātes Studentu teātrī, Liepājas teātrī, Valmieras Drāmas teātrī, Valsts Jaunatnes teātrī un Ņujorkas Latviešu teātrī ASV. Viņš iestudējis *Strindbergu*, *Ingmāru Bergmani*, *Ibsenu*, *Maksu Frišu*, kā arī *Jāņa Jurkāna* un paša rakstītās lugas. Nozīmīgākie autora prozas un dramaturģijas darbi ir vēsturiskais romāns *"Vēstījums par lībiešu kungu Kaupo"*, lugu izlases *"Rēgi miglā"* un *"Ogles sirds"*, romāns *"Riharda Buša pirmā sezona"*, kriminālromāns - mistērija *"Slepkavība Saulstariņos"*. Presē publicēti stāsti, noveles un lugas.

Ārijs Geikins nospēlējis **daudzas kino lomas**, turklāt viņa ampuā bija pēc padomju laika priekšstatiem "sliktie" - "kulaki", vācieši, dažādi citi padomju varas ienaidnieki. Pateicoties viņa spējai darīt savus varoņus cilvēciskus, daudzi skatītāji sāka cienīt un pat mīlēt šos varoņus, turklāt ne tikai Latvijā, bet tolaik visā PSRS - tā notika, piemēram, ar viņa tēloto "mežabrāli" Āboltiņu filmā „Ilgais ceļš kāpās”.